

V Praze dne 9.10. 2014
Č.j.:1014/14

Stanovisko komise pro hodnocení dopadů regulace

k návrhu zákona,
**kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád),
ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění
pozdějších předpisů**

I. Úvod

Předložený návrh novelizace zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "**Návrh**") sleduje tři separátní regulatorní cíle. Slovy článku 1.2 důvodové zprávy (dále jen "**Zpráva**"):

"Prvním z těchto cílů je snaha o motivaci subjektů k oznamování případů pasivní korupce.

Druhým pak je snaha reagovat na změny provedené na ústavní úrovni, které spočívají v omezení trestněprávní imunity poslanců, senátorů a soudců Ústavního soudu, a to na dobu trvání mandátu poslance nebo senátora či po dobu výkonu funkce soudce Ústavního soudu.

Třetím cílem novely je zavedení trestnosti přípravy u trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby [...] (jde zejména o zkrácení spotřebních daní a daně z přidané hodnoty)."

II. Připomínky a návrhy změn

Návrh předkládá tři relativně samotné regulatorní návrhy, ohledně každého je v něm obsažena analýza stávajícího stavu, popis jeho vnímané nedostatečnosti, a variantní zpracování dalšího regulatorního přístupu státu ke každé z dílčích oblastí.

Předložená argumentace a analýza je srozumitelná a přesvědčivá.

Pokud jde o návrh první (zavedení motivace k oznamování žádostí o úplatek prostředky trestního práva procesního), popisuje Zpráva předchozí právní úpravu, její změnu provedenou rekodifikací trestního práva v roce 2009, a praktické dopady této změny. Analýza prezentuje argumenty ze studií, které resorty vnitra a spravedlnosti v této souvislosti vypracovaly, a uvádí též souvislosti s mezinárodními standardy a závazky ČR v této oblasti.

Pokud jde o návrh druhý (změny trestního procesu v souvislosti se změnou práva imunit na úrovni Ústavy ČR), návrh je v podstatě regulatorně-technickým opatřením, jehož cílem je upravit předpisy "jednoduchého" (podústavního) trestního práva tak, aby umožnily v plné míře v praxi trestního řízení realizovat změnu provedenou na ústavní úrovni, což se dosud nestalo.

Návrh třetí (znovuzavedení trestnosti přípravy některých daňových trestných činů) je prezentován na řadě případů z praxe vymáhání platného trestního práva, a to jak na anekdotických pozorováních konkrétních řízení, tak na agregovaných datech o trestních stíháních ve sledovaném období. Cílem návrhu je, stejně jako u návrhu prvního, revidovat změnu, která byla provedena rekodifikací trestního práva v roce 2009. Bohužel však u zavedení tak závažného zásahu do práv občanů chybí podrobnější analýza dopadu:

Bod 1.3.3. str. 5 hovoří o tom, že řada opatření legislativní i nelegislativní povahy se podle poznatků z praxe ukazuje jako nedostatečná. Není ani příkladem uvedeno, o jaká opatření jde, o jaké konkrétní poznatky jde a na základě čeho je uveden tento závěr.

Bod 2.3. str. 10-11

- Uváděných 115 dnů neodpovídá realitě zákona o DPH. Už cca 2 roky mají nově registrovaní plátcí obecně zdaňovací období měsíční.
- Dále nejsou uvedena aktuální daňová opatření v oblasti DPH a jejich vyhodnocení z hlediska dané věci (například možnost správce daně prověřovat údaje v případě dobrovolné registrace k DPH, to je nejde již o automatickou rychlou proceduru, zpřísnění v oblasti registru nespolehlivých plátců, registrované účty plátců DPH, možnost vydat zajišťovací příkaz ze strany správce daně, provádění POP /postup k odstranění pochybností) či daňové kontroly a podobně).
- Nejsou také zohledněna připravovaná daňová opatření jako je například kontrolní výkaz na DPH, který má platit od 1.1.2016.

Bod 2.3. tabulky na str. 13

Pokud pomineme, že tato data nejsou jakkoliv podrobněji rozvedena a není nijak odůvodněn závěr, že k poklesu došlo v důsledku vypuštění trestnosti přípravy (důvodem mohou být i jiné vlivy), tak ani závěr, že vypuštěním trestnosti přípravy došlo ke snížení počtu odsouzených dané tabulce, neodpovídá. I v jiných letech došlo k poklesům (viz. např. 2007 x 2006 nebo 2003 x 2004).

Bod 2.3. str. 14

Dopad na podnikatelské prostředí, občany – odůvodnění a popis daných situací je dle názoru Komise RIA velmi stručný a nevypovídá se i s některými námitkami, které jsme uváděli.

Písmeno C. bod 1. Přiměřenost

Po projednání návrhu s předkladatelem na Komisi RIA dne 12.9. 2014 následovala schůzka na MSp za účasti pracovníků leg. odboru MV a zástupců Advokátní komory a Komory daňových poradců, kde byly diskutovány právě dopady návrhu do praxe. V diskusi byla shoda na tom, že by měl být §240 vypuštěn z § 367 (překažení trestného činu), protože v praxi by advokáti i daňoví poradci byli velmi často v situaci, která neodpovídá jejich poslání a významu jejich právní pomoci. Odstraněním § 240 z § 367 se dosáhne toho, že daňoví poplatníci mohou požádat o radu, či seznámit advokáty a daňové poradce se svou situací, aniž by měli obavu z předání těchto informací orgánům činným v trestním řízení.

III. Závěr

Předložená Zpráva dle názoru Komise představuje z pohledu hodnocení dopadů regulace dostatečný podklad pro projednání Návrhu v dalším legislativním procesu, nicméně Komise RIA podmiňuje výsledné doporučující stanovisko vypořádáním níže uvedených připomínek.

Zprvu je jím požadavek, aby předkladatel ve Zprávě blíže vysvětlil, jakými záměry a očekáváními byli v roce 2009 vedeni tehdejší předkladatel návrhu nového kodexu trestního práva a zákonodárce při přijetí změn, které nyní předkladatel navrhuje prvním a třetím návrhem zvrátit. V obou případech jde o v praxi významné otázky trestní politiky. Návrh a Zpráva ukazují na to, že rekodifikace v obou těchto otázkách selhala, a pro další vývoj právní úpravy a legislativní praxe může být užitečné důvody tohoto selhání ve Zprávě popsat a analyzovat.

Druhá připomínka, uvedená v posledním odstavci článku II., se týká požadavku na doplnění RIA ohledně problematiky zavedení přípravy trestného činu v § 240 a souvislostmi v podobě řešení navrhovanou úpravou v § 367 návrhu zákona.

Vypracovali: JUDr. Tomáš Richter, LL.M., Ph.D.; Ing. Jiří Nekovář

Prof. Ing. Michal Mejstřík, CSc.,v.r.
předseda komise